

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. c)
Istorie

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Închegate în lupta împotriva dominațiilor străine, cele două state române, Țara Românească și Moldova, au fost permanent silite să-și apere existența împotriva marilor puteri vecine. [...] Acțiunea domnilor și a forțelor care cooperau cu ei la elaborarea politicii externe a urmărit, în special, să găsească în alianțele încheiate sprijin împotriva puterilor hegemonice cele mai amenințătoare, pentru ca [...] să poată asigura un grad cât mai înalt de autonomie țărilor lor. Alianțele lui Basarab, Nicolae Alexandru și ale unora dintre urmașii lor cu puterile nord-balcanice au avut ca obiectiv principal contrabalansarea puterii Regatului ungar, în acea vreme forța politică cea mai amenințătoare pentru Țara Românească.

Cu Mircea [cel Bătrân], efortul de îndiguire a hegemonismului* Regatului ungar [...] s-a extins spre nord și s-a manifestat prin alianța cu Moldova și Polonia. Pentru a susține lupta împotriva puterii otomane, care a devenit în zilele lui principala primejdie pentru Țara Românească, Mircea a reluat legăturile cu Ungaria, sprijinul cel mai important în lupta cu Imperiul otoman.”

(Ș. Papacostea, *Geneza statului în evul mediu românesc*)

*supremație politică a unui stat asupra altor state

B. „În fața amenințării pe care o constituise tendința de dominație a regatului angevin [Ungaria], Moldova [...] lui Lațcu și, poate, înainte chiar, a lui Bogdan, s-a orientat spre Polonia și, prin mijlocirea ei, spre papalitate. Stabilirea legăturilor directe cu papalitatea a fost prima manifestare cunoscută a politicii externe a Moldovei în căutarea unui sprijin pentru efortul de a-și consolida independența. Cu Petru Mușat, cu întregirea Moldovei în direcția gurilor Dunării și a Mării Negre, orizontul politicii externe a țării se lărgeste considerabil. Din 1387, odată cu omagiul domnului față de Vladislav Jagiello, regele Poloniei, Moldova își fixează, ceea ce avea să rămână timp de un secol opțiunea sa principală de politică externă, alianța cu Polonia, determinată precumpănitor de primejdia restaurării dominației ungare. [...]

Și în cazul Moldovei vremea celei mai remarcabile afirmări a puterii ei militare a coincis cu cea mai largă acțiune diplomatică, cea [...] din timpul lui Ștefan cel Mare. Preluând domnia în condiții grele create de pretendenți și facțiuni boierești, larg întreținute din afară de Ungaria și Polonia, Ștefan a căutat, în prima fază a domniei, sprijin în Regatul polon. Odată angajat însă în lupta cu Imperiul otoman el și-a extins considerabil legăturile externe, trecând peste ceea ce fusese până atunci tendința puterilor suzerane de a interzice țării relațiile diplomatice cu alte puteri.”

(Ș. Papacostea, *Geneza statului în evul mediu românesc*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic din spațiul românesc precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Ștefan cel Mare. **2 puncte**
3. Menționați două state medievale la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că spațiul românesc a stabilit relații diplomatice cu papalitatea. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două autonomii locale din secolele al XI-lea – al XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Două au fost concesiile majore făcute de anglo-americani [lui Stalin]: recunoașterea [...] anexiunilor făcute [...] în anii 1939-1940 și acceptarea principiului ca URSS să dețină o zonă de siguranță [...] la frontierele sale vestice. [...] La începutul anului 1945, ca urmare a înaintării Armatei Roșii și a concesiilor făcute de Churchill și Roosevelt, Stalin realizase obiectivele fixate: recunoașterea achizițiilor teritoriale [...] și crearea unei zone de control [...]. Care era intenția dictatorului sovietic în privința regimului din țările incluse în acest spațiu? Răspunsul este oferit de Stalin însuși în discuțiile, din aprilie 1945, cu delegația comuniștilor iugoslavi condusă de I. B. Tito: «[...] Fiecare impune propriul său sistem social până unde înaintează armatele sale». [...]

Evoluțiile internaționale care au dus la constituirea blocului sovietic [...] s-au reflectat și repercutat și în situația Partidului Comunist din România [...]. La reîntrirea în viața politică [...] Partidul Comunist din România număra cel mult 5000 de membri și simpatizanți. [...] Fără cel de al Doilea Război Mondial, mai exact spus fără ocupația sovietică, el nu ar fi avut niciodată ocazia de a juca un rol în viața publică a țării [...]. Prezența Armatei Roșii pe teritoriul României și actul de la 23 august 1944 au scos Partidul Comunist din ilegalitate – și din anonim – și l-au propulsat în arena politică. [...] După reîntrirea sa în legalitate, Partidul Comunist din România, ca de altfel toate partidele comuniste din țările incluse în zona de securitate a URSS, a trebuit să-și încadreze acțiunile în strategia și tactica [...] de la Moscova.

În funcție însă de forța lor și de gradul de participare a Armatei Roșii la accesul lor la putere, comuniștii au încercat să acționeze și independent, potrivit intereselor lor specifice. Din acest ultim punct de vedere, comuniștii iugoslavi, care creaseră, doar prin mijloacele lor, noile structuri de putere, aveau manifestări de insubordonare [...] față de Moscova.”

(F. Constantiniu, *De la Războiul Fierbinte la Războiul Rece*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conflictul politico-militar desfășurat în cadrul relațiilor internaționale, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul sovietic și o concesie făcută acestuia de către liderii anglo-americani, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la comuniștii iugoslavi. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Partidul Comunist din România, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român se implică în „Războiul Rece”, în perioada național-comunismului. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre formarea și consolidarea statului român (secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea), având în vedere:

- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în secolul al XIX-lea și a câte unei caracteristici a fiecăruia dintre acestea;
- precizarea unei cauze a adoptării Constituției din 1866;
- prezentarea unei consecințe din a doua jumătate a secolului al XIX-lea a participării României la relațiile internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român în primele trei decenii ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.